

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Prot. Gh. Oprean: Congresul Asociației preoțești „Andrei Șaguna” din Brașov.

Congresul „Astrei” la Caransebeș.

Dare de seamă asupra activității Comitetului „Societății ort. naționale a femeilor rom.” filiala Cluj.

Pr. A. Eftimie: Conferința de toamnă a preoțimii din tractul Luduș.

I. D.: Activitatea Cercului religios Abrud.

Cronică. — Convocarea conferinței preoțești a tract. Huedin. — Bibliografie. — Circulară.

Congresul Asociației preoțești „Andrei Șaguna” din Brașov.

În zilele de 10, 11 și 12 l. c., Brașovul românesc și ortodox a fost gazda preoțimii ortodoxe din Ardeal, adunată în congres nu atât din cerințe dictate de statutele Asociației, ci mai mult din cerințe de prestigiu și dreptate față de biserica noastră, dictate de conștiința și de dragostea noastră față de ea.

Și poate că această îndeplinire a datoriei de apărare și de salvare a bisericii noastre a sosit cam târziu, din cauza exagerării noastre în răbdare, umilință și toleranță până la lașitate, dar și în ceasul al 11-lea credem într-o isbândă dreaptă și echitabilă, căci doar despre această biserică a zis Isus Hristos, că „nici porțile iadului nu o vor birui”.

Cei cari am participat la acest congres, nu vom uita niciodată clipele de emoție frământată în aluatul legitimei revolte, auzind date concrete și date statistice ucigătoare de biserică și de cler ortodox de toate gradele, din cei 12 ani de țară românească și ortodoxă; țară făurită din sufletul preoțimii ortodoxe, vărsat în sufletul poporului și din vitejia înăscută a acestui popor.

Nu vom uita aceste clipe de durere și revoltă, fiindcă acest congres a fost filmul, care ne-a arătat întreg calvarul bisericii noastre, calvar produs nu de streini de lege și sânge, ca în trecut, ci de frați de-o lege și de-un sânge și de frați înstreinați.

Nu mai putem tolera. A trebuit să plângem la poalele crucii de osândă a bisericii, ca mironosițele mueri la poalele crucii Mântuitorului, care apoi a înviat, cum credem că va învia și biserica noastră dreptmăritoare și făuritoare de neam, împodobită cu toate drepturile ei divine și naționale, căci altfel ne vom șterge lacrimile creștinești și vom lua biciul, pe care l-a luat și Hristos în anumite cazuri și vai de cel ce va fi atins de acest biciu al lui Dumnezeu și al poporului dreptcredincios, care se închină altarelor ortodoxe și nu lojelor francmazonice.

Toleranța noastră condamnilă și lașă de până acum, vom schimba-o în demnitate conștie, din babe plecate ne vom face santinele treze, nu pentru dobândire de favoruri, ci pentru apărarea echității și dreptății între biserici, căci, cum a zis I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, noi nicicând n'am fost obicinuiți cu favoruri.

Nădejdea noastră de biruință e mare, fiindcă are la bază dreptatea și fiindcă s'au trezit și câțiva mireni luminați la auzul buciului nostru de alarmă. Astfel cler și popor vom deschide ochii orbilor ortodocși și vom pune la locul lor pe îndrăzneții atei și pe hrăpăreții și sfidătorii „din cealaltă strană”!

Toți aceia, cari n'ați putut participa la acest congres al revoltei ortodoxe din țara ortodoxă, cereți dela părintele Nichifor din Sibiu cele 2 broșuri: Confesionalism poli-

tic și Biserica ortodoxă și bugetul cultelor, că să vedeți cum se sbate biserica noastră pe patul de durere legată de atei și papistași. Cetiți aceste broșuri, întăriți-vă sufletul ortodox, rugați-vă lui Dumnezeu și organizați-vă în numele lui Hristos și al neamului nostru românesc, care este turma noastră de drept divin, care turmă va auzi glasul nostru și ne va urma cum ne-a urmat în timpurile viforoase din trecut.

În acest raport amintesc, că acest congres a fost scormonitor de abuzuri și nedreptăți, ce a suferit și suferă încă biserica noastră în țara noastră, abuzuri și nedreptăți scoase la iveală de diferiți preoți-raportori, ca: Stoica, Duma, Crăciun, Nistor și Ludu, din diferite puncte de vedere: agrar, bugetar, confesional și de persecuție a diferiților membrii ai bisericii noastre: funcționari, comercianți, meseriași, plugari etc.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae Bălan s'a pus în fruntea acestei lupte, ce suntem dator să ducem pentru Hristos și biserica Lui în această țară.

I. P. Sfințitul, precum și președintele nostru drag Dr. Ciuhandu, Arhiepiscopul Magier Crișanul, Arhimandritul Scriban gură de aur și marele ortodox Tudor Popescu au electrizat asistența de preoți și mireni și au stors hotărâri de luptă și jertfire ortodoxă până la martiraj.

O podoabă de fruct științific și literar a acestui congres a fost conferința savantului protopop ortodox și profesor universitar Dr. I. Lupaș, despre rolul cultural al bisericii ortodoxe în viața neamului nostru.

Cadrul de floricele de artă românească în jurul acestei conferințe zdrobitoare de teorii interesate uniute referitor la rolul cultural al bisericii noastre, a fost programul corurilor ortodoxe din Brașov, executat în sala „Astra“.

Glasul Brașovului totdeauna a fost glasul ortodoxiei conștii și luptătoare, de aceea și glasul clerului de acum a sunat aici, de unde poate primi forțe puternice încât *tot ortodoxul să audă și să înțeleagă!!*

Raportor: Gh. Oprean.

Congresul „Astrei“ la Caransebeș.

Prezența M. Sale Regelui la acest congres a făcut să se adune din toată țara o seamă de personalități în îndepărtatul orașel al Caransebeșului.

Directoratul ministerial din Timișoara, prefectura, orașul, locuitorii lui și toată suflarea românească din județ, cât mai ales biserica au contribuit la aranjarea și frumsețea serbării, făcând din ea o impunătoare manifestație de loialitate față de M. Sa și de omagiu străduințelor culturale ale „Astrei“.

Ședințele s'au ținut sub presidenția I. P. Sf. Sale Mitropolitului *Nicolae Bălan*.

Dintre cuvântările ținute reproducem două, ca cele mai pline de conținut și frumsețe:

M. Sa Regele, răspunzând cuvântului de salut al I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae, a spus și următoarele: „o asociație cu un trecut atât de glorios pentru răspândirea culturii și lupta pentru unitatea națiunii nu poate fi privită decât cu cea mai mare bucurie de Mine, fiindcă orice instituție culturală, care își face întreaga sa datorie, o consider ca un colaborator al fiecărei zile.

Mai ales în aceste zile, când mijloacele restrânse ale școalelor nu permit Statului să-și îndeplinească îndatoririle față de popor, asociațiile culturale, în cap cu „Astra“, au un rol covârșitor. Acolo unde nu poate pătrunde școala să pătrundă asociațiile culturale.

Chiar în timpuri normale, acestea nu sunt chemate să învețe numai buchea pe copii, ci să completeze rolul și învățătura câștigată pe băncile școlii întreținând școala în viața de toate zilele.

Trecutul atât de frumos al acestei asociații nu poate să fie decât cea mai mare cheazășie, că-și înțelege rolul său în popor și în stat. Cu această convingere și în această zi solemnă, fac cele mai calde urări, pentru propășirea acestui frumos institut de cultură, convins că voi toți veți fi alături de Mine în lupta pentru cultura neamului românesc“.

Tot M. Sa în toastul ținut la banchet a spus: „sper că asociația „Astra“ pentru

cultura poporului român, va sta lângă Mine și Mă va ajuta în crearea operei de cultură ce o am în programul Meu. Cu toate timpurile economice grele, prin care trecem, știu să constat că bogăția unei țări nu consistă numai în grâne și în bani sunători, ci și într'un suflet înălțat și pregătit, care în zilele de restriște să reziste încercărilor.

Sunt convins că această asociație ardeleană ca și toate celelalte, va ști să Mă urmeze și-Mi va fi de ajutor în această operă, ce sunt hotărît să întreprind. Cu acest gând și din această împrejurare, ridic paharul în sănătatea asociației „Astra“, cu convingerea că și toate asociațiile culturale vor ști să Mă urmeze și să-Mi dea mână de ajutor“.

În numele Academiei Române dl *Oct. Goga*, a rostit următoarea cuvântare:

„Academia Română își face deosebita cinste de a transmite societății surori „Astra“ salutul ei și urarea de muncă spornică, prin care să continue nobila tradiție a înaintașilor.

Prezența Majestății Voastre, Sire, dă o semnificație particulară și neobișnuită acestei adunări.

E o sărbătoare nouă care luminează aici, — Regele venit să stea în fruntea unei umile întruniri culturale dintr'un orașel al Banatului, — încât mintea tuturor tresare și fibrele de simțire ale mulțumii se cutremură par'că de un mister care n'a atins nici odată acest colț de pământ.

Da, o lume nouă s'a zidit la noi. O simțim cu toții; triumful ei se deslușește azi, când amintiri din trecut și întrebări de viitor se amestecă într'o volbură cotropitoare. Nu e nici o mirare că umbre de demult cu fâlfăirea lor umedă încă de lacrimile noastre, se scormonesc din depărtări și vin la praznic, Sire, să cadă biruite de muștrare în fața acestei târzii și curate scene de familie, când Suveranul și supușii săi simt laolaltă și într'o sfântă comuniune de credință, se închină aceluiaș altar.

Bănățenii, cu ființa lor sensibilă, neam de artiști robiți de culoare și cântec, pătrund în elanul lor atât de bine această apropiere și se mândresc cu ea. După veacuri dearândul au albit câmpurile Europei

cu orașele unor grăniceri, cari își dau seama azi, că Tronul nu e prea înalt ca să-i audă și că Regele nu e prea departe ca să coboare la casa lor. Ascultându-Vă graiul, Sire, și pipăind cu vechea lor înțelegere țărănească rostul cugetului Vostru, o minunată punte de înțelegere se întrușchipează aici. Țară proaspătă încă în alcătuirea ei, la astfel de prilejuri primește botezul eternității.

Mâna Voastră Augustă smulge ca prin farmec acest popor din obida vremilor. El pricepe însfârșit, că are o patrie și un Domn, pentru care atât viața, cât și moartea își pot găsi suprema justificare. E o neprețuită binefacere morală într'o asemenea spovedanie reciprocă, Sire.

Din fluidul ei miraculos s'a închiegat totdeauna în istorie blocul de granit al solidarității naționale, care înfruntă orice primejdie.

Sufletul românesc nu e ca al popoarelor îmbătrânite, o urnă plină în care dorm liniștite moaștele străvechi înfășurate în gloriei apuse.

Inchiegați de curând, noi avem tot neastâmpărul creator al energiilor nedospite încă. Istoria României moderne arată limpede treptele ascensiunii noastre.

Intr'o jumătate de veac și mai bine, destinul românesc s'a încadrat într'un strălucitor tablou care spune totul și înlătură orice nedumerire. Priviți-i: Regele Carol I. autor al independenței Regatului; Regele Ferdinand, făuritor al Unirii; Regele Carol II, sortit să dea cultura națională a României. Ce s'a câștigat în suprafață eri, veți întări în adâncime, Sire. Sub sceptrul Vostru vom intra în tranșeele civilizației. Acolo unde se frâng rămășițele robiei intelectuale de eri și se plămădește cu adevărat secretul de biruință al unui neam.

Simfonia vastă a universalității se va completa astfel cu accentele specifice ale geniului traco-roman.

O bună rânduială a sortii V-a ridicat pe Majestatea Voastră să prezidați la această cotitură a istoriei.

Inzestrat cu strălucite înclinări către toate neamurile frumosului, aveți mai ales acel dar al nașterii pe pământul nostru, singurul care desleagă taine și pricepe as-

cunse doruri. S'ar părea că pronia milosivă a reinviat îndemnuri din zbuciumul lui Neagoe Basarab și l-a înscăunat din nou la domnie.

Să trăiți, Sire.

Academia Română prin rostul ei, Vă exprimă recunoștința binemeritată a literelor românești“.

După cetirea diferitelor rapoarte procedându-se la alegerea președintelui a fost reales prin aclamație dl V. Goldiș, iar în comitet aproape tot membrii cei vechi.

SOCIETATEA ORTODOXĂ NAȚIONALĂ A FEMEILOR ROMÂNE FILIALA — CLUJ

DARE DE SEAMĂ asupra activității comitetului pe anul 1929/30.

Onorată Adunare Generală,

Venim astăzi, ca și în ceilalți ani în fața Domniilor Voastre ca să Vă dăm socoteala de munca noastră din anul ce s'a scurs.

Activitatea Comitului.

Filiala noastră, cu mult mai tânără decât surorile ei din Regatul vechiu, (la anul, noi împlinim 10 ani de existență) trăiește în condițiuni cu totul deosebit de-ale acelora. Programul nostru a fost fixat dela început potrivit necesităților și posibilităților locale. Scopul activității ce o desfășurăm este îndrumarea tineretului nostru către o viață religioasă, morală, prin organizarea de conferințe, sezători, distribuiri de premii etc.

Afară de acestea ne-am luat marea îndatorire de a îngriji de împodobirea Catedralei, care se construște aici la Cluj în amintirea biruinței și a unității noastre naționale.

În cadrul activității noastre modeste în aparență, noi îndeplinim un adevărat apostolat mirenesc închinând idealului ce ne călăuzește partea cea mai bună a inimilor și a sufletelor noastre. Cu toate că sarcina noastră este grea, noi muncim cu dragoste și voie bună având întotdeauna sprijinul statornic și părintesc al bunului și iubitului nostru Patron Prea Sfințitul Episcop *Nicolae*, căruia Dumnezeu să-i dea o viață lungă și senină drept răsplătă pentru toată munca stăruitoare depusă spre înălțarea și apărarea Bisericii strămoșești.

Cum harnica noastră secretară și scumpă tovarășă de muncă Doamna Sofia Meș, din cauze serioase familiare, a fost silită să-și intrerupă activitatea ei neobosită pentru un timp oare care, îmi dați voie ca să vă expun eu faptele cele mai importante din activitatea noastră din anul trecut.

Constatând, cu cea mai mare satisfacție, că conferințele noastre atrăgeau un public din ce în

ce mai numeros, am organizat și în anul acesta un ciclu de conferințe cu subiect moral-religios și istoric, cu intrare gratuită. Pentru aceste conferințe am obținut concursul benevol și grațios al unora din cei mai distinși conferențieri, cărora le exprimăm și pe această cale recunoșcătoarele noastre mulțumiri. Aducem asemenea mulțumirile noastre sincere și Domnului Rector al Universității, care a binevoit să ne acorde pentru acest scop sala a VI-a Universității.

Conferințele au urmat în ordinea următoare:

La 8 Decembrie Dl Dr. Sebastian Stanca a vorbit despre: „*Poezia religioasă*“.

La 26 Ianuarie Doamna Alexandrina Canfuzino președintă generală a Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române: „*Impresii din Spania*“ cu proiecțiuni.

La 2 Februarie Dl Profesor Orest Bucevșchi: „*Ortodoxia și Apusul*“.

La 16 Februarie Dl Profesor Ioan Lupăș: „*Viața și faptele lui Emanoil Gojdu*“.

La 2 Martie Dl Popescu Tudor, avocat și membru în Comitetul Central: „*Marea primejdie a divorțului*“.

La 16 Martie Dl Profesor Ioan Vască: „*Ultimul Ierarh al Bucovinei și Dalmației: Mitropolitul Vladimir de Repta*“.

La 30 Martie Dl Profesor Silviu Dragomir a încheiat ciclul de conferințe vorbind despre: „*Urme vechi de cultură românească în Ardeal*“, (descoperirile dela Criscior și Ribița), cu proiecțiuni.

Balul copiilor.

Ne-am gândit și în anul acesta ca și în alți ani să le facem bucurie copiilor și am organizat în ajunul Sf. Nicolae un bal de copii. Moș Nicolae n'a lipsit nici de data asta dela balul micuților. Sfătos și bun a împărțit daruri la toți copilașii fără deosebire. A fost o petrecere veselă și plină de voie bună cât se poate de sinceră.

Dl Casier va binevoi să vă comunice rezultatul material, care și acesta a fost frumos.

Aducem din nou mulțumirile noastre cele mai calde Dlui Dr. Bologa, precum și Dlui Prefect, Dlui Primar, ca și Dlui Director al Uzinei Electrice pentru sprijinul prețios ce ni l'au dat cu această ocazie.

Mărțișoarele.

Pentru a continua o tradiție readusă la viață de Filiala noastră și pentru a spori și Fondul destinat pentru împodobirea Catedralei, am vândut și în anul acesta mărțișoare — iconițe sfințite, în zilele de 23—24 Februarie. Doamne și Domnișoare din societatea clujană ne-au dat ca și în anii trecuți concursul lor benevol și frățesc, vânzând mărțișoare pe străzile orașului. Le mulțumim din tot sufletul. Ne facem o plăcută datorie să exprimăm cele mai vii mulțumiri Dlui Primar al orașului, care ne-a îndeplinit formalitățile cerute cu foarte multă bunăvoință.

(Va urma)

CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința de toamnă a preoțimii din tractul Luduș.

În aceste vremuri de grea cumpănă pentru toate așezămintele din lume, întrunirile slujitorilor sf. altar sunt privite — deși nu de toți — ca inițiative în vederea ameliorării situației celei mai critice din câte s'au perindat prin omenire. Motivul e ușor de ghicit, gândindu-ne că glasul Bisericii a fost acela care de-alungul secolelor s'a ridicat împotriva relexelor ce rodeau omenirea, ca fiind singurul înarmat cu putere divină: „Iată Eu sunt cu voi până la sfârșitul veacurilor.“

Mânați de datorie, încurajați de perspectivele unui viitor mai bun, dornici de a-și vedea credincioșii ridicați — creștinește — la nivelul de acum câteva decenii, preoții din tractul Luduș s'au adunat în ziua de 19 Oct. a. c. în parohia *Cucerdea*, unde s'a ținut conferința de toamnă cu un program bogat și bine stabilit.

La orele 8 se începe serviciul divin cu sobor, în bisericuța neîncăpătoare, ale cărei bârne păreau că zic: de-ajuns ne-a fost, astăzi suntem o rușine națională. Din acest motiv, slujba s'a săvârșit numai de șase preoți, anume: M. Morușca, D. Biji, Oct. Nicola, Velțan, O. Chirilă și subsemnatul, împreună cu P. C. Sa păr. protopop, restul preoților au luat parte activă la strană. Serviciul divin a decurs limpede, cu o deosebită impresie pentru popor. La sfârșit, subsemnatul am rostit predica despre „Biserica, originea și caracterul ei sfânt, scopul urmărit de ea“, după care a urmat un parastas pentru preoții înaintași, săvârșit de toți preoții slujitori, în frunte cu P. C. Sa păr. protopop. Mare impresie a făcut celebrarea unei cununii — începută cu o scurtă cuvântare a P. C. Sale, — ca preoți slujitori O. Nicola și subsemnatul; cei cununăți au fost din cele mai bune familii ortodoxe din parohie.

După terminare P. C. Sa păr. protopop deschide conferința printr'o cuvântare foarte adânc simțită, după care se constată cari preoți sunt absenți, remarcându-se faptul

că lipsesc numai 2, și motivați. Urmează critica serviciului divin, la care iau cuvântul majoritatea preoților, găsindu-se ca mijloc sigur uniformizant, procurarea liturgiilor celor mai noi și din unul și același loc. Se critică de-asemena predica subsemnatului, care — cu mulțumire o spun — se declară bună, reușită.

Deși la o oră înaintată, totuși se citesc și rapoartele despre activitatea preoților în parohii în decursul anului. Acest fapt dă naștere la vii discuții asupra mijloacelor prin care preoțimea va putea atrage credincioșii la biserică. Opiniile sunt împărțite: 1. Predică totdeauna și la ori-ce ocazie; 2. înființarea societăților creștinești; 3. preotul să aibă o conduită incontestabilă; 4. serviciul divin să fie săvârșit cu evlavie și convingere, nu la voia întâmplării, în fugă și fără nici un sentiment înalt; 5. să nu se amestece — preotul — în lupte politice, propagandă etc., din cari decurg cele mai mari rele pentru el; 6. să înființeze cor pentru sf. liturgie și în fine să facă vie propagandă contra relexelor sociale, neofensând pe nimeni. Cât despre predică, pr. Biji propune ca să se intervină pe lângă Vener. Consiliu eparhial să înființeze o revistă cu predici, care să înoiască cunoștințele preotului în această materie, — cât de rară ar fi apariția ei; — iar subsemnatul e de părerea următoare: preotul să cunoască adânc Sf. Scriptură, singurul izvor ce nu se epuizează, ale cărei cuvinte se potrivesc ori când și ori cui. Citatele alese potrivit subiectului, vor fi explicate în adevăratul lor înțeles, iar exemple din viața de toate zilele nu numai în cărți de predici se găsesc, ci în ori cari altele. Dacă peste acestea ar mai veni și o revistă de predici, cu atât mai bine.

S'a luat apoi masa la pr. P. Sămărghitan, unde s'a toastat pentru P. C. Sa păr. protopop, pr. T. Onițiu, P. Șeulean și I. Macavei, decorați de curând pentru munca depusă în ogorul Domnului. După masă mergem în localul școlii, unde conferința se continuă prin citirea temei dată de Ven. Consiliu Eparhial: „Ce foloase aduc în parohie societățile: Sf. Gheorghe a tinerimii, Reuniunea femeilor etc.“ Pr. Popianăș citește „Temperanța“, pr. Morușca „Reuniunea femeilor“, lucrare documentată în care

C. Sa a reliefat rolul femeii în educația religioasă, cum și faptul că: „prin ajutorul femeilor — deci și al acestei societăți — Biserica poate câștiga sufletele, neamul nostru poate avea fii crescuți în spiritul creștin, nu cum sunt astăzi”; de asemenea pr. G. Stan citește lucrarea asupra societ. „Sf. Gheorghe”, iarăși bine dezvoltată și documentată. Tot pr. Stan citește apoi rapoartele asupra activității cercurilor religioase, evidențiindu-se străduința preoților pe acest tărâm, de a fi la înălțimea misiunii. Predicile și conferințele anexate confirmă cu prisosință acest fapt.

Pentru o mai bună reușită a cercurilor, subsemnatul am propus un punct nou în programul lor, anume: participarea obligatorie a cântăreților din toate parohiile — sau cel puțin a celor mai buni, — ca pe de-o parte strana să fie la înălțime, iar pe de alta să se uniformizeze cântările și rânduiala stranei, cari în multe parohii lasă de dorit.

Câteva minute se suspendă ședința intimă, pentru ca poporul ce aștepta afară să pătrundă în școală, pentru a audia conferința pr. Nicola, despre: „Rolul Bisericii ortodoxe în trecutul neamului românesc”. Odată intrat, pr. Nicola își rostește conferința. A fost o lucrare pe cât de documentată, pe atât de plină de exemple din trecutul ortodoxismului nostru. Nu mai puțin a fost înfierată apostasia dela 1700, care, văzând că nu reușește și că nu poate scoate din mintea poporului ce s'a născut ortodox dreapta credință, promotorii apostaziei, prin tot felul de mijloace iezuitice, au început și dus lupta pentru prozelitism. Dar deși cu mijloace necreștine, deși susținută de puternicii timpului, streini, ea n'a putut atrage decât o mică parte și chiar aceea „a rămas ortodoxă cu sufletul, fiind numai cu numele uniată”.

La sfârșit P. C. Sa pâr. protopop spune câteva cuvinte poporului, îndemnându-l la păstrarea, în suflete a celor auzite și să-și dea osteneala pentru a schimba cât de curând bătrânele bărne ale bisericii, întărind cuvintele ce se zic despre Român, că „este darnic pentru sufletul său”. Poporul părăsind școala, P. C. Sa se adresează tuturor preoților, îndemnându-i la muncă, cinste, solidaritate, pentru ca astfel să scoată mai

curând ori mai târziu pe credincioși din desorientarea în care i-a adus schimbarea de după războiul cel mare. Frumoasă impresie a făcut apoi prezentarea preotului Hârșean din Șeulia, care a revenit la ortodocși dela uniati, fiind astăzi slujitor al sfintei noastre Biserici.

Astfel s'a încheiat conferința de toamnă a acestui tract, care poate e unicul din eparhie cu majoritatea covârșitoare formată din preoți tineri, dela cari se cere, dar se și *așteaptă* mai mult. Incheiu cu cuvintele ilustrului orator bisericesc I. P. C. Sa Arh. Scriban, spuse mai zilele trecute: „...Dar noi cei mulți, reveniți la colțul unde muncim, trebuie să ne străduim pentru singurul lucru ce formează ținta chemării noastre: recâștigarea sufletelor azi indiferente ori potrivnice creștinismului... Să începem cruciada sufletelor... Să nu ne pese de obstacole și dușmani, să ne stricăm cu lumea întregă, dacă e nevoie, în afară de unul: de Isus Christos. Curaj și îndrăsneală pentru Evanghelie...”

Pr. A. Eftimie, Fărău.

*

Activitatea Cercului religios Abrud.

Cercul religios, compus din preoții de pe Valea Abrudului, protopopiatul Abrud, și-a ținut de o datorie pastorală a sa, ca în vara acestui an să cerceteze parohiile: Buninginea, Bucium-Sat, Ciuruleasa, Cărpiniș, Cărpiniș-Vârtop, Roșia și Soharu, unde la orele 9 dimineața erau adunați preoții de prin văile munților noștri apuseni.

Servindu-se sf. Liturghie în sobor, cu predică, în care s'a atins și chestia sectarismului, — poporul în vârtejul vremilor de azi, își afla hrana sufletească, rămânând mângăiat de cele auzite. La finea sf. Liturghii s'a făcut sfințirea apei și a untului de lemn, pentru liniștirea durerilor celor suferinzi.

La aceste servicii s'a putut observa o deosbită plăcere a poporului credincios de a participa, așteptând cu nerăbdare Dumineca în care se ținea Cercul religios și în parohia lor, iar cei din parohiile mai apropiate se cercetau unii pe alții.

Indemnați de aceasta, s'a propus ca în viitor cei din parohiile vecine 2-3 să se cerceteze în formă de procesiune, după-ce prin aceste părți nu avem locuri de pelerinaj.

După-ce întrunirile colegiale la noi prin munți adeseori sunt anevoioase, făcându-se drumul călare și pe jos până la drumuri mai bune, a fost o adevărată jertfă pentru frații preoți, cari însă înfruntând toate, azi aruncând privirea peste cele săvârșite, își așteaptă rodul sămânței aruncate, cu dorul de a mai arunca sămânța și peste celalalt ogor, — după cuvintele: „Cine ne va despărți pre noi de dragostea lui Hristos“ (Romani VIII. 35.)

I. D.

CRONICĂ

Personal. P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, a plecat Miercuri în 19 l. c. la București, pentru câteva zile, reclamat de interese superioare bisericesti.

O comemorare. Implinindu-se 600 ani dela lupta dela *Posada* în care marele Voivod Basarab I, în zilele de 9—12 Nov. 1330 a sfârșit oștile trufașului rege ungar Carol Robert, în trecătoarea de lângă acest loc, în toate școalele s'au ținut conferințe de comemorare. Societatea „Cultul eroilor“ a cioplit o cruce comemorativă care va fi așezată pe locul unde a fost bătălia. Prof. univ. N. A. Constantinescu a tipărit o broșură cu descrierea acestei bătălii, reproducând și chipuri din cronici vechi în cari se văd cum oștenii români doboară copaci peste oștile ungurești, cât și fuga regelui, scăpat prin vitejia insoțitorilor săi.

Funcționarii statului nostru trebuie să știe românește. Așa a hotărât Inalta Curte de Casație, în procesul intentat statului de un funcționar dela C. F. R. care a fost destituit pentru motivul că nu posedă limba românească. Și astăzi după 12 ani de țară românească, sunt destui funcționari — cu deosebire la C. F. R. cari abea îngână limba statului și de multe ori îi auzi vorbind chiar în oficiu ungurește.

Chestia calendarului se agită din nou în Basarabia, de când minorității ruse i s'a dat autorizația de a-și serba sărbătorile după calendarul vechiu. Mulți basarabeni, neîmpăcați cu noul calendar, preferă să se lapede de biserică ba chiar și de limbă, pentru a putea fi înscrși între credincioșii bisericilor rusești. E o împrejurare care este

speculată în deosebi de dușmanii de peste Nistru, cari se folosesc de orice, numai să ne vadă învrăbiți. Nădăduim că mitropolia Chișinăului nu va întârzia ca din timp să ia măsuri de prevenire a acestui rău.

După congresul misionarilor ortodocși. Consiliul eparhial ortodox român al Bucovinei ne trimite următoarele:

„Preoții misionari ortodocși din întreaga țară, adunați la Cernăuți, în al 3-lea congres al lor, luând cunoștință, cu adâncă indignare de atacurile aproape zilnice, date prin o anumită presă, și prin broșuri, de câțiva răuvoitori ai bisericii, împotriva ierarhilor lor și aceasta din interese cu totul necreștinești — și știind din experiență proprie cât de mult păgubesc aceste atacuri apostolatului lor, mai ales în mijlocul celor nedeplin orientați și adversarilor bisericii ortodoxe, protestează unanim împotriva a-celeia așa zise prese, prin care se încearcă a se scădea în opinia publică vaza și puterea de influență a slujitorilor bisericii. Tot odată preoții misionari ortodocși constată cu satisfacție, că, afară de presa amintită, există și o presă, care înțelege în aceste vremuri de criză a autorității, să apere prestigiul și să prețuiască activitatea bisericii și a slujitorilor ei“.

În America se duce o strașnică luptă între prohibiționistii și neprohibiționistii alcoolului, mai ales de când opinia publică s'a alarmat de ravagiile ce le face alcoolul falsificat și introdus prin contrabandă, bându-se tot așa de mult ca și atunci când ar fi liberă vânzarea băuturilor alcoolice. Partizanii ștergerii prohibițiunii susțin că dacă s'ar lăsa liberă vânzarea beuturilor spirituoase s'ar putea controla cu strictețe falsificarea și ar fi ferită foarte multă lume de înveninare. Ca să se apere seriozitatea și sinceritatea discursurilor în Casa albă, vicepreședintele Statelor Unite a pus detectivi să cerceteze dacă deputații cari susțin prohibirea alcoolului, sunt într'adevăr antialcoolști convinși s'au nu și s'a constatat că cei mai mulți dintre acești deputați sunt predicatori de apă și băutori de vin și alte băuturi spirituoase.

La **LIBRĂRIA EPARHIALĂ** din Cluj se află de vânzare **ORNATE BISERICESTI** (felon, patrafir, brâu, mânecute) în culori bordo și albastre, confecționate ineseptionabil, din stofă fină cu broderii aurite (spic de grâu și flori), cu prețul dela 6500—8500 Lei.

Nr. 701—1930.

Convocare.

Prin aceasta pe Duminică 30 Noembrie 1930, convoc conferința de toamnă în parohia *Bica*, care se va ținea după următoarea ordine de zi:

1. La 8 oare a. m. serviciul divin împreună cu invocarea Duhului Sfânt și parastas pentru Arhieriei Andrei și Ioan, pentru Regele Ferdinand și pentru marele Meccenat E. Gojdu. Predica ocazională o va ținea pâr. Emil Murășan din Mănăstireni.
2. La 11 oare deschiderea ședinții prin protopopul tractului și constatarea celor prezenți.
3. Discuțiuni asupra predicii și asupra serviciului divin.
4. Prezentarea temei generale de către toți On. preoți „Despre agendele oficiului parohial și modul de a le rezolva punctuos și corect”; afară de tema aceasta, se mai dă ca temă generală: „Misiunea internă a preotului în zilele noastre”.
5. Prezentarea rapoartelor președinților cercurilor religioase despre activitatea cercurilor în anul curent. Discuțiuni asupra lor. — După masă.
6. Conferința preotului Traian Sava din Bedeciu „Despre studenții în Biblie și combaterea acestei secte”.
7. Conferința preotului Dumitru Păltinean din Nadășu „Despre bap-tiști și nazarineni și combaterea lor”.
8. Conferința preotului Vasile Roșescu din Mănăstireni „Despre pentecostaliști și combaterea lor”.
9. Discuțiuni asupra conferințelor.
10. Curente și eventuale propuneri.
11. Inchiderea conferinței.

NB. Intrucât în prima zi nu se va putea exhauria întreg programul, conferința va continua și în ziua următoare. Cei cari nu se vor prezenta nemotivat, vor fi amendați.

Huedin, la 11 Nov. 1930.

Protopop **Aurel Munteanu.**

BIBLIOGRAFIE

Liturgia Sf. Ioan Gură de aur pentru cor bărbătesc de Trifon Lugojan, apărută în editura Librăriei Diecezane, Arad. Prețul 350 Lei.

Intre creațiunile bisericesti muzicale corale mai noi și apărute de curând să în-

șiră și liturgia în sol major a D-lui profesor de muzică Trifon Lugojan din Arad.

Aranjarea pe 31 pagini a cântărilor dela începutul până la sfârșitul liturghiei și aplicarea textelor la singuraticile melodii conducătoare corespunde întru toate condițiilor tipiconale și prozodice. Armonia este ușoară, plăcută și neîngreunată prin treceri armonice anevoioase, ceiace este mult în avantajul corului bisericesc. De altcum alcătuirea și aranjarea armonică simpatică a melodiilor religioase bisericesti din partea autorului o cunoaștem parte și din câteva cântări funebre compuse tot pentru cor bărbătesc, cari răscolesc și pătrund inimile auditorului până la lacrimi.

Liturghia scrisă în caracter și stil bisericesc, are, după indicații și deducții în mare parte melodii proprii compuse de autor afară de câteva melodii bisericesti între cari: *Carii pre herovimi*, *Cuvine-se cu adevărat* și *Lăudați*, uzitate mai mult în părțile Aradului, Bihorului și Banatului.

Se recomandă spre cumpărare pentru coruri bisericesti de băbați.

Partitura e semnată de autor și copiearea ei oprită cu rezerva tuturor drepturilor.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 288—1930.

Circulară

către toți preoții, cari au predicat și vor predica în biserica parohială din Cluj în decursul anului anului 1930.

Conform hotărârii noastre Nr. 288/930 sunteți poftiți, ca toți aceia, cari ați rostit predici în biserica parohială din Cluj atât în Dumineci și sărbători, — cât și cu alte ocaziuni în decursul anului 1930, să binevoși a-le prezenta în scris Cosiliului Eparhial spre a sompune la finea anului primul volum de predici, care se va numi „Amvonul catedralei ortodoxe din Cluj”.

Cluj, la 15 Nov. 1930.

Consiliul eparhial.